

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił M. P. prawa do emerytury nauczycielskiej, ponieważ rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w związku z upływem czasu, na który została zawarta, a nie na wniosek nauczyciela.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawczyni domagała się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej.

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 25 października 2013 r., sygn. akt III U 684/13, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 23 kwietnia 2013 r. i ustalił M. P. prawo do emerytury nauczycielskiej bez względu na wiek – świadczenia, wynikającego z art. 88 Karty Nauczyciela od 1 marca 2013 r.

Sąd ustalił, że M. P. była zatrudniona w Zespole Szkół w R. w charakterze nauczyciela, na podstawie mianowania do dnia 31 sierpnia 2012 r. W związku z odmową wyrażenia zgody przez wnioskodawczynię na ograniczenie wymiaru zajęć w roku szkolnym 2012/13 Dyrektor Zespołu Szkół w R. pismem z dnia 31 maja 2012 r. złożył wnioskodawczyni oświadczenie woli o rozwiązaniu stosunku pracy z dniem 31 sierpnia 2012 r. za trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, podając jako podstawę art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela – w związku ze zmianami organizacyjnymi, powodującymi zmiany planów nauczania. Dalej Sąd ustalił, że pismem z dnia 21.08.2012 r. wnioskodawczyni wystąpiła o przygotowanie wniosku o emeryturę w związku z przejściem na emeryturę z dniem 1.09.2012 r. ZUS decyzją z dnia 24.09.2012 r. odmówił przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej w związku z przyczyną nie rozwiązania stosunku pracy zgodnie z art. 88 KN. Wnioskodawczyni złożyła ponowny wniosek o emeryturę wraz ze świadectwem pracy za okres od 3.09.2012 r. do 25.03.2013 r., wskazującym jako przyczynę rozwiązania stosunku pracy przejście na emeryturę.

Przechodząc do oceny prawnej Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawczyni spełniła warunki nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela, gdyż pomimo braku formalnego wniosku o rozwiązanie umowy o pracę, taka była intencja wnioskodawczyni, która odmawiała ograniczenia wymiaru godzin, godząc się na rozwiązanie stosunku pracy. Konkludując, Sąd potwierdził, że rozwiązanie umowy z dniem 31 sierpnia 2012 r. stanowiło podstawę do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury nauczycielskiej.

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy wniósł o jego zmianę i oddalenie odwołania lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, zarzucając naruszenie art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, w związku z art. 47 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, poprzez przyznanie wnioskodawczyni emerytury nauczycielskiej.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawczyni jest uprawniona do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, natomiast nie spełnia warunków przyznania emerytury nauczycielskiej, ponieważ stosunek pracy wnioskodawczyni nie został rozwiązany w trybie art. 88 KN, tylko w oparciu o art. 30 § 1 pkt. 4 kp.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna i skutkuje jej oddaleniem.

Przedmiotem sporu było uprawnienie wnioskodawczyni M. P. do emerytury nauczycielskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97 poz. 674 ze zm.).

Oceniając spełnienie przez wnioskodawczynię warunków do przyznania dochodzonego świadczenia, określonych w art. 88 ust. 1 i 2a Karty Nauczyciela, Sąd Okręgowy uznał, że wypeniła je już 31 sierpnia 2012 r. tj. po rozwiązaniu z nią przez Dyrektora Zespołu Szkół w R. stosunku pracy w trybie art. 88 ust. 1 i 1a ustawy Karta Nauczyciela.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji w całości podzielone przez Sąd Apelacyjny wskazują, że rozwiązanie stosunku pracy z wnioskodawczynią ze skutkiem na dzień 31 sierpnia 2012 r., nastąpiło z przyczyn i w okolicznościach wymienionych w art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, przy czym bezspornie na dzień 31 grudnia 2008 r. wykazała ona trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy o szczególnym charakterze (praca nauczyciela).

Przepisy art. 88 Karty Nauczyciela tworzą pełną i wyczerpującą regulację warunków przejścia na emeryturę nauczycieli bez względu na wiek. Zgodnie z art. 88 ust. 1 nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy mogą przejść na emeryturę. Powyższa regulacja uzupełniona została na podstawie art. 150 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS o ust. 2a, obejmujący nauczycieli urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., którym zagwarantowano prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, przewidziane w ust. 1, w okresie wydłużonym obecnie do dziesięciu lat od wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Zgodnie z art. 88 ust. 2a Karty, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2007, nr 191, poz. 1369) omawiana grupa wiekowa nauczycieli zachowuje prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli spełni warunki do uzyskania emerytury określone w ust. 1 art. 88, do dnia 31 grudnia 2008 r., z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy. Powyższy zapis oznacza, że o ile przesłanki stażowe muszą zostać spełnione do wskazanej daty, to ostatnie kryterium kwalifikacyjne może zostać zrealizowane również po tej dacie, Wnioskodawczyni spełniła więc powyższe ostatnie kryterium kwalifikacyjne po rozwiązaniu stosunku pracy w dniu 31 sierpnia 2012 r. Wystąpiła do ZUS z wnioskiem (pierwszym) o przyznanie spornego świadczenia emerytalnego w dniu 3 września 2012 r., równocześnie zawierając z dotychczasowym pracodawcą umowę o pracę na czas określony do 25 marca 2013 r.

Pozostawanie w zatrudnieniu z tytułu tej umowy i wykonywanie nadal pracy w zawodzie nauczyciela, było w ocenie organu rentowego wydającego w dniu 24 września 2012 r. decyzję, powodem odmowy ustalenia prawa wnioskodawczyni do spornego świadczenia emerytalnego.

Decyzja ta była w ocenie Sądu Apelacyjnego decyzją wadliwą, bowiem w analogicznym stanie faktycznym i prawnym Sąd Najwyższym w wyroku z 25 czerwca 2009 r. sygn. I UK 16/09 LEX nr 519956) stwierdził: „okoliczność, że po rozwiązaniu stosunku pracy za to w dacie złożenia wniosku o emeryturę, wnioskodawca wykonuje prace nauczycielską na podstawie kolejnego stosunku pracy, nie wpływa na możliwość nabycia przez niego uprawnień emerytalnych na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z 1982 r. – Karta Nauczyciela”.

Decyzja ZUS z 24 września 2012 r. nie została zaskarżona i jest prawomocna. W tej sytuacji organ rentowy mógł rozpoznać kolejny wniosek M. P. (z 28 marca 2013 r.) o ustalenie prawa do emerytury nauczycielskiej wyłącznie w trybie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Skutkiem bowiem prawomocności decyzji organu rentowego jest niedopuszczalność ponownego ustalenia przez ZUS, prawa do świadczenia – z urzędu lub na wniosek strony - chyba, że stosownie do w/w przepisu zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawnione nowe okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do tego świadczenia.

Tymczasem ZUS wydając w dniu 24 maja 2013 r. sporną decyzję, ponownie merytorycznie stwierdził brak spełnienia przez wnioskodawczynię, ustawowej przesłanki z art. 88 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela do ustalenia prawa do emerytury nauczycielskiej.

Zakres postępowania odwoławczego w sprawie z ubezpieczeń społecznych wyznacza treść zaskarżonej decyzji. Skoro zatem organ rentowy ponownie w sprawie wydał decyzję merytoryczną, nie bacząc na wcześniej wydaną w tej samej sprawie prawomocną decyzję, to podlega ona kontroli merytorycznej przez Sąd. Tak też uczynił Sąd I instancji. Należało bowiem w istocie, prawidłowo dojść do stwierdzenia, że wnioskodawczyni już występując do ZUS z wnioskiem o emeryturę nauczycielską w dniu 3 września 2012 r. spełniła ustawowe warunki z treści art. 88 ust. 1 i ust. 2a ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, do nabycia prawa do spornego świadczenia emerytalnego. Zatem zaskarżony wyrok Sądu I instancji odpowiada prawu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja organu rentowego jest pozbawiona uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych i dlatego z mocy art. 385 k.p.c. podlega oddaleniu.

Orzeczenie o kosztach postępowania Sąd Apelacyjny wydał zgodnie z art. 98 k.p.c. oraz § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. Nr 146 poz. 1188 ze zm.).